

FAGFORBUNDET | Yrkesseksjon helse og sosial

Etikk i barnevernet

– dialogkort

Jonas (15) bur på institusjonen der du jobbar. Han har lenge slite med å finne positive vener. No har han endeleg funne Thomas, som er svært aktiv i den lokale symjeklubben. I helgane brukar Thomas å arrangere LAN* heime hos seg, saman med fleire kompisar. Reglane på institusjonen seier at Jonas må vere inne klokka 22, og at ungdommane ikkje får overnatte hos vener.

Kva gjer du?

* LAN: Akronym for Local Area Network, det vil seie samankopling av pc-ar for spel på nettet.

På institusjonen der du arbeider, bur det ungdommar både med og utan rusproblematikk. Du overhøyrer ein samtale mellom to ungdommar, der den eine skryt av rusen ein får ved å røyke cannabis. Du er nesten sikker på at den andre ikkje har brukt narkotika tidlegare.

Kva gjer du?

Mina bur på barnevernsinstitusjon og har eit spesielt godt forhold til miljøarbeidaren Tore, som også er primærkontakta hennar. Mina kan ikkje feire jul hos eiga familie, og Tore ynskjer å invitere Mina heim til seg for å feire jul. Institusjonen har tre andre bebuarar.

Kva bør ein gjere?

Som miljøarbeidar på institusjon, reiser du saman med to ungdommar til Syden.

Handlar du taxfree-kvoten din med tobakk og alkohol når du kjem til Gardermoen?

Du jobbar på barnevernsinstitusjon og er primærkontakt for Cecilie på 16. Ho har akkurat funne ut at ho er gravid. Etter ditt skjønn, har ikkje Cecilie evne til å ta vare på seg sjølv eller eit barn. Ho har heller ikkje nettverk eller familie som kan hjelpe henne, dersom ho vel å få barnet.

Kva gjer du?

Ein kollega du jobbar i team med, er tydeleg utrygg på jobb. Når det er teikn til konflikt, har kollegaen din det med å gjere seg ærend på kontoret, gå på toalettet eller ut for å ta ein røyk. Du har forsøkt å ta dette opp med vedkomande, men kollegaen din innrømmer ikkje å vere redd. Ho hevdar at du overreagerer.

Kva gjer du?

Du jobbar på barnevernsinstitusjon. Det er midt i juli, varmt og du har vakt over fleire dagar.

Er det greitt å gå i kort skjørt og singlet på jobb, om du er kvinne, eller shorts og bar overkropp, om du er mann?

Du er tilsett på ein barnevernsinstitusjon. Det nærmar seg jul. Ungdommane og personalet snakkar om korleis det blir i juleferien. Astrid, kollegaen din, gler seg til familiebesøk og fortel entusiastisk om eigne tradisjonar og eiga julefeiring.

Kva gjer du?

Viktoria (16) bur på institusjonen der du jobbar. Avtalen er at ho skal kome heim kl. 22:00 på vekedagar. Denne onsdagen kjem ho kl. 22:20. Victoria har tidlegare vore borte frå institusjonen fleire dagar i strekk, og de har jobba mykje med innetider.

Kva gjer du?

Karoline er 15 år og ny på institusjonen der du jobbar. Karoline har budd i fleire ulike fosterheimar dei siste fem åra. Ho er svært inneslutta og fortel lite. Ein fredagskveld kjem ho brisen heim, og pratar ope om korleis ho har opplevd den første tida på institusjonen. Det kjem fram viktig informasjon, som de har forsøkt å få tak i lenge.

Kva gjer du?

Martin (16) bur på institusjonen der du jobbar. Han er interessert i bil og vil gjerne øvingskøyre med dei tilsette. Han ynskjer å ta lastebilsertifikat, slik som faren. Leiaren av institusjonen seier reglane ikkje tillèt at tilsette på vakt øvingskøyre med ungdommane.

Kva gjer du?

Du er nyttilsett på ein institusjon med ungdommar mellom 13 og 18 år. Det bur både jenter og gutar her, både over og under den seksuelle lågalderen. Institusjonen har kvilande nattevakt.

Er dette forsvarlege rammer for god omsorg?

Du jobbar ved ein barnevernsinstitusjon. Ungdommane sit i stova og pratar negativt om ein av kollegaene dine, som ikkje er på jobb. Du høyrer at noko av kritikken er sakleg, og er samd med ungdommane i mykje av det som vert sagt.

Kva gjer du?

Martine (16) har akkurat teke abort. Du høyrer kollegaen din, Gro, fortelje Martine om ein abort ho sjølv tok i ungdomstida. Du veit at Gro er motivert ut frå eit ynskje om å hjelpe Martine, men du er usikker på om dette er terapeutisk riktig.

Kva gjer du?

Du er nytilsett på ein barnevernsinstitusjon og røykjer sjølv. Du ser at enkelte tilsette går ut og tek seg ein røyk saman med ungdommane som bur der. Det er openheit om praksisen og leiinga er informert.

Kva gjer du?

Kollegaen din, Tove, pratar ofte i mobiltelefon når ho er på jobb – også når ho er saman med borna. Du veit at Tone er i ein vanskeleg livssituasjon, og at samtalane ofte er med ei venninne som hjelper og støttar henne.

Kva gjer du?

Personalet på institusjonen der du jobbar får tilbod om kurs i miljøterapi. Det er avgrensa med plassar på kurset, og det blir bestemt at nattevaktene ikkje får vere med. Grunngjevinga er at dei samhandlar mindre med bebuarane enn dagpersonalet.

Kva gjer du?

Du er miljøarbeidar på ein institusjon. Etter ditt syn profitterer Marie (14) på at du involverer deg mykje i situasjonen hennar, både på jobb og privat. Ein kollega fortel deg om murring mellom fleire tilsette. Dei meiner du overinvolverer deg, opptrer uprofesjonelt og er ute etter å gjere deg populær. I tidlegare jobbar har du fått høyre at du opptrer ukonvensjonelt.

Kva gjer du?

Kollegaen din skildrar Andreas, ein av ungdomane på institusjonen, på ein svært negativ måte. På overlappingsmøte hevdar han at Andreas er aggressiv og lite samarbeidsvillig. Han forklarar dette med manglande kognitive evner hos guten, noko han underbyggjer med fleire døme. Du veit at Andreas mislikar kollegaen din. Sjølv har du ei mykje meir positiv oppfatning av Andreas, og du meiner han har store muligheiter for utvikling.

Kva gjer du?

Du har lyst til å gi bursdagspresang til Trine, som tidlegare budde på institusjonen der du jobbar.

Gjer du det?

Omsorgsbarnet du har ansvaret for
treng kontinuerleg oppfølging. Dette
går ut over den biologiske sonen din,
som ynskjer at familien skal avslutte
omsorgsoppdraget.

Kva gjer du?

Du er omsorgsforelder for Mons (13). Han er glad i fotball, men treng ein-til-ein-oppfølging frå deg – både på fotballtrening og kampar. Du møter opp saman med Mons, men fotballtrenaren fortel bryskt at du ikkje skal legge deg bort i treningsopplegget.

Kva gjer du?

Du er omsorgsforelder til Mari på 9 år.
Mari har budd hos dykk i 2 år. Ho spør
stadig om de er meir glade i den
biologiske dottera dykkar enn i henne.

Kva svarar du?

Du er omsorgsforelder. Du får ein Facebook-invitasjon frå ein person i barnets biologiske familie. Han ynskjer deg som Facebook-ven.

Kva gjer du?

De har teke på dykk oppdrag som omsorgsforeldre for Tiril på 12 år. Ho kjem frå ein heim med to sterkt alkoholisererte foreldre. Sjølve er de vane med å drikke vin til maten i helgane.

Kva gjer de no?

Du er omsorgsforelder til Melvin på 11 år. Melvin har slått seg til ro og blitt trygg i familien, men slit med reaktiv tilknytningsforstyrrelse, som følge av alvorleg omsorgssvikt. Mor til Melvin har fått orden på mykje i livet sitt, og kommunens barnevernsteneste vil auke talet på samværsdagar. Hittil har Melvin reagert kraftig i fleire veker etter kvart samvære. Du veit med sikkerheit at auka samvære med mor vil øydelegge Melvin si skjøre tilknytning til omsorgsfamilien.

Kva gjer du?

Du er omsorgsforelder. Bestefar til barnet ringer og er fortvila over at barnevernstenesta nektar familien samvære med barnebarnet. Han fortel om overtramp og urettferdig behandling, som han og familien har vore utsett for. Han seier at barnet har godt av plasseringa hos deg, men at du aldri må fortelje nokon kva han har sagt. Seinare møter du som barnevernstenesta sitt vitne i Tingretten. Biologisk familie ynskjer meir samvære. Dei kjempar samla for dette, og hevdar at plasseringa i omsorgsheimen ikkje er til barnets beste.

Kva gjer du?

Morten bur i omsorgsheim hos deg.
Han er redd for papegøyen til eitt av dei
andre borna i familien. Ein dag finn du
papegøyen død. Morten fortel at det er
han som har teke livet av fuglen.

**Korleis forklarar du kva som har hendt
til dei andre borna i familien?**

Omsorgsbarnet ditt er utanfor mistanke for å ha forsøkt å tenne på skulen på kveldstid. Du er likevel sikker på at ho har gjort det.

Kva gjer du?

Som omsorgsforelder opplever du store utfordringar knytt til samvære – med kraftige reaksjonar frå barnet, både før og etter. Saksbehandlar vil, mellom anna med bakgrunn i «det biologiske prinsippet», imøtekome den biologiske familien sitt ynskje om auka samvære. Du trur dette handlar like mykje om ei sterk vegring mot å bruke tid og ressursar på nemndsbehandling og rettssak. Som omsorgsforelder skal du registrere og dokumentere negative konsekvensar av samvære, samtidig som du skal arbeide for å gi barnet positive erfaringar knytt til samvære.

Kva gjer du?

Biologiske barn i familien dykkar har fått førarkort når dei har fylt 18 år. Nora, som de er omsorgsforeldre til, ynskjer eit løfte om at dette også skal gjelde henne.

Kva seier du?

Hannah, som du er omsorgsforelder til, opplever at det oppstår konfliktar i samværet med biologisk familie. Ho legg skulda på seg sjølv, men i samtalar med henne vert det tydeleg at årsaka til konfliktane ligg i ei svært lite føremålstenleg samværsform i familien. Du ynskjer å medverke til positiv familietilhøyrslø og at Hannah får positive kjensler for familien sin. Samstundes vil du hjelpe Hannah med å forstå kvar ansvaret for konfliktane eigentleg ligg.

Kva gjer du?

Omsorgsbarnet ditt vil du skal love at han får bu hos deg for alltid.

Kva svarar du?

Du er saksbehandlar i den kommunale barnevernstenesta, og har i fleire månader leita etter omsorgsheim til ein gut på 5 år. Du og leiaren din sit endeleg i møte med eit par, som de vurderer som svært aktuelle for oppdraget. I møtet høyrer du leiaren din skildre gutens vanskar og behov som mykje mindre omfattande enn det opplysningane i saka tilseier. Du veit at leiaren din, på grunn av stramt budsjett, ikkje vil gå inn for vesentleg forsterking av omsorgsheimen. Samstundes veit du at riktige opplysningar om gutens vanskar og behov, kan føre til at dei potensielle omsorgsforeldra trekkjer seg.

Kva gjer du?

Hans vart plassert i ein omsorgsheim i hui og hast. Omsorgsfamilien er i dag ikkje i stand til å møte dei omfattande behova Hans har for terapeutisk omsorg.

Kva gjer du som kommunal saksbehandlar?

Amalie på 10 år skal plasserast i omsorgsheim. Ho vil ha med seg hunden sin. Du finn ein omsorgsheim, som du meiner vil passe godt for Amalie, men denne familien vil ikkje ha hund.

Kva gjer du?

Du er saksbehandlar i det kommunale barnevernet. Telefonen din ringer klokka 22:00. Det er ein av «dine» ungdommar, som signaliserer eit sterkt behov for hjelp. Ho seier at ho treng ein å snakke med, og at du er den einaste som kjenner og forstår henne.

Kva gjer du?

Kollegaen din, Britt, på barnevernskontoret kjem oppskjorta tilbake frå møte om individuell plan for ein ungdom ho er saksbehandlar for. Ho fortel om ei jente med alvorleg dysleksi, som heng etter på skulen, men som ynskjer å bli dyrlege. Britt er svært oppteken av at nokon må ta oppgåva med å realitetsorientere jenta i desse møta, og at oppgåva alltid fell på henne.

Kva gjer du?

Du jobbar i den kommunale barnevernstenesta og er saksbehandlar for Tom (6). Han bur saman med mor og har akkurat byrja i første klasse. Mor skal leggst inn på psykiatrisk døgnpost for behandling. Dei har ingen familie i nærleiken, og mor ynskjer at Tom skal bu i mellombels omsorgsheim hos naboen. Tom kjenner naboen godt, og leikar med sonen Sander kvar dag. Du veit at naboen har hjelpetiltak frå barnevernet, og at det er mistanke om mykje festing i heimen. Du ser at Tom er trygg og tilfreds når han er heime hos Sander, og Tom ynskjer sjølv å vere der til mor kjem heim.

Kva gjer du?

Du opplever kollegaen din, Marit, som autoritær og regelstyrt. Ho forsterkar konfliktsituasjonar i staden for å lytte og ta klientar med på råd. Når Marit blir sjukmeld, tek du over ein del av hennar saker. Du har din første samtale med Linda, som er åleine med omsorga for Marius. Han er under utgreiing for ADHD, og ein vurderer å tilby avlastingsheim for guten. Du får eit godt inntrykk av Linda, men ho verkar sliten. Under samtalen knekker Linda fullstendig saman. Ho tryglar om å få deg som fast saksbehandlar, slik at ho kan sleppe Marit. Linda er den andre av Marits klientar som ber om dette.

Kva gjer du?

Du er ute på byen med vener og er påverka av alkohol. Du møte ein ungdom du har kontakt med i jobben din i barnevernet. Ho vil gjerne prate med deg.

Kva gjer du?

Du er tilsett i den kommunale barnevernstenesta. Omsorgsfamilien til Frida (12), som du er saksbehandlar for, krev refusjon for dokumenterte utgifter som er direkte knytte til Fridas utagering og materielle øydeleggingar. Du har fått beskjed frå din leiar om at denne familien har fått nok pengar, og at budsjetta allereie er sprengde.

Kva gjer du?

Du arbeider med ein familie der skulen og foreldra saman har vendt seg til barnevernstenesta for hjelp. Sonen i huset, Liam på 15, bryt grenser og høyrer ikkje lenger på foreldra. Under søkinga konkluderer med at foreldra har nytta fysisk og psykisk vold, som ledd i oppsedinga. No er Liam så sterk at dette ikkje nyttar lenger. Liam og far ynskjer råd og rettleiing, med voldsbruk som tema. Mor ynskjer at Liam får hjelp til å flytte ut, eller til aktivisering utanfor heimen.

Kva gjer du?

Du merkar at entusiasmen og kreativiteten du tidlegare følte på jobb, er i ferd med å bli erstatta av frustrasjon. Leiaren din avfeiar alle forslaga du presenterer med argument som: «Dette har vi prøvd før»; «Dette er ikkje i tråd med føreskriftene» eller; «Det har vi ikkje ressursar til».

Kva gjer du?

Du opplever at ein kollega, Christine, blir gjort til syndebukk av andre kollegaer ved institusjonen der de begge jobbar. I konfliktsituasjonar som oppstår med brukarane, får ho urimeleg mykje skuld og ansvar for konfliktane. Du opplever kollegaen din som fagleg dyktig, men ser at ho kan trakke andre tilsette på tærne, særleg i faglege diskusjonar. Du har teke opp problemet med din næraste leiar, som hevdar at Christine sjølv må ta ansvaret for denne uheldige situasjonen. Du ser at Christine blir meir og meir usikker, og at dette igjen går ut over jobbprestasjonane hennar.

Kva gjer du?

Kollegaen din i teamet fortel ein brukar om sin eigen vanskelege oppvekst, og at ho brukte hasj i ungdomen. Du trur grunnen til at ho deler dette er at brukarane t.d. kjem med påstandar som: «De som jobbar her skjønar jo ingenting. De er så streite og har hatt eit heilt anna liv enn meg». Du er usikker på den terapeutiske effekten av slik fortrulegheit.

Kva gjer du?

Du er tilsett i den kommunale barnevernstenesta og oppdagar at ein kollega utleverer materiale som er underlagt teieplikt til andre tenesteytarar i kommunen. Det føreligg ikkje samtykke til slik informasjonsutveksling.

Kva gjer du?

Du er tilsett i den kommunale barnevernstenesta og opplever å ha alt for mange saker. Resultatet er at ein del barn og familiar ikkje får den oppfølginga dei burde få. Du får beskjed av leiaren din om å gradere sakene dine. Han ber deg forenkle oppfølginga av dei lettaste sakene, ved til dømes å utsette eller avlyse ansvarsgruppemøter eller vidareføre tiltaksplanar utan å bruke tid på vurdering. Du meiner at dette er med på å skjule avvik.

Kva gjer du?

Du opplever fleire av sakene dine som krevjande, både fagleg og personleg. Du ynskjer fagleg rettleiing, og får eit tilbod med leiaren din, som ikkje har rettleiingskompetanse. Du er misnøgd med ordninga, men leiaren din har vanskar med å forstå at du har behov for noko anna enn det ho kan tilby. Det er viktig for deg å ha ein positiv relasjon til henne. Dersom du set fram eit ynskje om betre rettleiing, fryktar du at relasjonen mellom dykk vert dårlegare.

Kva gjer du?

Du har førebudd ei sak for fylkesnemnda om omsorgsovertaking for eit barn. Foreldra klarer ikkje å dekkje barnets grunnleggande behov på en god nok måte. Det har likevel vore ei utvikling i saka den siste tida. Du har et positivt samarbeid med foreldra, sjølv om dei ikkje er samde i omsorgsovertakinga. Barnet er 6 år og har ei sterk, men utrygg tilknytning til foreldra. Nemndsleiaren vil vite om foreldra er kriminelle. Du kjenner til forhold som du ikkje har opplyst om i saka, og som foreldra ikkje ynskjer at du skal seie vidare. Du meiner dette ikkje er relevant for omsorgsevna, men forstår at nemndsleiaren ville lagt vekt på opplysningane. **Kva gjer du?**

Du jobbar i den kommunale barnevernstenesta og har nettopp fått vite at Mina (14) har fått plass på Solgløtten barnevernsinstitusjon. Du har svært dårlege erfaringar med denne institusjonen. Ungdommar du har plassert her før, har fortalt om regelvelde og manglande varme hos personalet. Dette inntrykket har vorte forsterka dei gongane du har vore på besøk ved institusjonen. Omsorgsforeldra til Mina er fullstendig utslitne, og det er 3 månader sidan dei bad om å få avslutte oppdraget.

Kva gjer du?

Reglar:

Det er ingen spesielle reglar, og korta kan brukast slik de måtte ynskje det. Nokre enkle prinsipp for ein god diskusjon:

- Lytt til kvarandre
- La alle få seie meininga si
- Vis openheit og respekt

Dialogkorta kan med fordel nyttast i fora som allereie eksisterer, eller ein kan arrangere eigne temamøte, der ein set av tid og rom for etisk refleksjon.

Etikk i barnevernet:

Fagforbundet, Seksjon helse og sosial, er opptekne av at det vert lagt til rette for gode haldningar og god praksis i barnevernet. Difor har vi laga desse dialogkorta, som vi håpar vil gje nyttige diskusjonar på arbeidsplassen. Vi har også utvikla etiske retningsliner. Desse finn du på nettsida vår:

www.fagforbundet.no/shs

Formålet med dialogkorta:

Formålet med dialogkorta er å fremje etisk refleksjon på arbeidsplassen. Korta er meint som ein reiskap for leiarar og medarbeidarar. Dei skal oppmuntre og stimulere til ei vidareutvikling av den etiske dimensjonen i arbeidet. Dette føreset at ein set av tid og rom til etisk refleksjon for alle som arbeider med barnevern.

Forteljarkort:

Gratulerer! Du har vunne retten til å fortelje dei andre om ei oppleving du har hatt, der du vart stilt overfor eit vanskeleg dilemma. Diskuter kva du gjorde og eventuelt kva du burde ha gjort i situasjonen. Hugs å anonymisere!

Forteljarkort:

Gratulerer! Du har vunne retten til å fortelje dei andre om ei oppleving du har hatt, der du vart stilt overfor eit vanskeleg dilemma. Diskuter kva du gjorde og eventuelt kva du burde ha gjort i situasjonen. Hugs å anonymisere!

Forteljarkort:

Gratulerer! Du har vunne retten til å fortelje dei andre om ei oppleving du har hatt, der du vart stilt overfor eit vanskeleg dilemma. Diskuter kva du gjorde og eventuelt kva du burde ha gjort i situasjonen. Hugs å anonymisere!

Forteljarkort:

Gratulerer! Du har vunne retten til å fortelje dei andre om ei oppleving du har hatt, der du vart stilt overfor eit vanskeleg dilemma. Diskuter kva du gjorde og eventuelt kva du burde ha gjort i situasjonen. Hugs å anonymisere!

